

ละครคุณธรรมในยุคแพลตฟอร์มดิจิทัล:
กรณีศึกษา “กะเทยธรรม” กับเหตุผลของความนิยมในสังคมไทยร่วมสมัย
ไทศิต เครือโสม

คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

E-mail: taisith.k@ubu.ac.th

วันที่รับบทความ: 25 มกราคม 2569

วันแก้ไขบทความ: 29 เมษายน 2569

วันตอบรับบทความ: 14 พฤษภาคม 2569

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งวิเคราะห์ปรากฏการณ์ “กะเทยธรรม” ในฐานะประเภทเรื่องเล่าลูกผสมของละครคุณธรรมและการแทนภาพตัวละครเพศหลากหลายบนแพลตฟอร์มดิจิทัลของไทย โดยตั้งคำถามว่าเหตุใดคอนเทนต์ลักษณะนี้จึงได้รับความนิยมอย่างสูงและความนิยมดังกล่าวสะท้อนอะไรเกี่ยวกับค่านิยมและขอบเขตของการยอมรับความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยร่วมสมัย งานวิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงแนวคิดและการสังเคราะห์วรรณกรรมจากวัฒนธรรมศึกษา การศึกษาแพลตฟอร์ม และการศึกษาด้านเพศสภาพและเรื่องเพศเป็นกรอบในการตีความ ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า ละครคุณธรรมในยุคแพลตฟอร์มควรถูกมองเป็น “ละครคุณธรรมภายใต้ตรรกะแพลตฟอร์ม” ซึ่งเรื่องเล่าเชิงศีลธรรมถูกย่อส่วน เร่งจังหวะ และจัดรูปแบบใหม่ให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจความสนใจ ขณะเดียวกัน “กะเทยธรรม” ทำหน้าที่เป็นประเภทเรื่องเล่าผสมผสานที่นำตัวละครเพศทางเลือกมาบรรจุไว้ในโครงสร้างศีลธรรมแบบดั้งเดิม ส่งผลให้เกิดการยอมรับความหลากหลายทางเพศแบบมีเงื่อนไขมากกว่าการยอมรับบนฐานของสิทธิและความเท่าเทียม บทความนี้มีส่วนช่วยขยายความเข้าใจต่อบทบาทของประเภทเรื่องเล่าและแพลตฟอร์มในการกำหนดการเมืองของอัตลักษณ์

และชี้ให้เห็นว่าสื่อไทยยุคแพลตฟอร์มดำรงอยู่ในสภาวะก้าวหน้าเชิงภาพแทน แต่คงอยู่
เชิงโครงสร้าง

คำสำคัญ: ละครคุณธรรม กะเทยธรรม ประเภทเรื่องเล่าลูกผสม แพลตฟอร์มดิจิทัล
ความหลากหลายทางเพศ การยอมรับแบบมีเงื่อนไข ตรรกะแพลตฟอร์ม

Moral Drama in the Digital Platform Era: The Case of “Kathoei Moral Drama” and the Logic of Its Popularity in Contemporary Thai Society

Taisith Kruasom

Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University

E-mail: taisith.k@ubu.ac.th

Received: January 25,2026

Revised: April 29,2026

Accepted: May 14,2026

Abstract

This article examines the phenomenon of “Kathoei Moral Drama” as a hybrid narrative type that combines moral drama with LGBTQ+ representation on Thai digital platforms. It asks why this type of content has gained widespread popularity and what such popularity reveals about social values and the boundaries of sexual diversity acceptance in contemporary Thai society. The study employs conceptual analysis and literature synthesis drawing from cultural studies, platform studies, and gender and sexuality studies. The analysis suggests that moral drama in the platform era should be understood as “platformed moral narrative,” in which moral storytelling is compressed, accelerated, and reformatted to fit the attention economy. Within this context, Kathoei Moral Drama functions as a hybrid narrative that inserts kathoei characters into conventional moral frameworks. This incorporation enables visibility while simultaneously reproducing conditional acceptance, whereby sexual diversity is recognized only when aligned with dominant moral expectations rather than grounded in rights-based equality. The article contributes to scholarship by demonstrating how narrative forms and platform logics jointly shape the politics of representation. It further argues that Thai digital media culture is characterized by a paradoxical condition of representational expansion alongside structural continuity.

Keywords: Moral drama, Kathoei moral drama, Digital platform, Sexual diversity, Conditional acceptance, Logic platform

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ระบบและรูปแบบสื่อ (media) ในสังคมร่วมสมัยได้เปลี่ยนผ่านจากการมีโครงสร้างการกระจายเสียงจากสถานีกลางไปสู่ระบบแพลตฟอร์มดิจิทัล จากโอกาสนี้ผู้ใช้สื่อทั่วไปสามารถผลิต เผยแพร่ และเลือกบริโภคเนื้อหาได้โดยตรงและสอดคล้องกับความสนใจของตนเอง การเปลี่ยนผ่านดังกล่าวส่งผลต่อรูปแบบการผลิต การสื่อความหมาย มุมมอง การมองเห็น และการยอมรับทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางเพศในสังคมไทย งานวิจัยจำนวนหนึ่งชี้ให้เห็นว่าสื่อออนไลน์ที่ผู้ใช้สร้างขึ้นมีบทบาทในการเพิ่มการมองเห็นอัตลักษณ์ทางเพศที่เคยถูกละเลย อย่างไรก็ตาม การมองเห็นดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นในพื้นที่ที่เป็นกลางหรือเป็นธรรม หากแต่ถูกกำกับโดยตรรกะของแพลตฟอร์ม อัลกอริทึม และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรูปแบบและขอบเขตของการแทนภาพ (Das & Farber, 2020; Yue & Lim, 2022; Duguay et al., 2020)

งานศึกษาด้านการศึกษาว่าด้วยแพลตฟอร์ม (platform studies) และการศึกษาสื่อควีร์¹ (queer media studies) ชี้ให้เห็นว่าแพลตฟอร์มดิจิทัลทำหน้าที่ทั้งเปิดพื้นที่และจำกัดขอบเขตของการแทนภาพความหลากหลายทางเพศผ่านกลไกการคัดกรองเชิงอัลกอริทึม การกำกับดูแลเนื้อหา และรูปแบบการสร้างรายได้ของแพลตฟอร์ม การมองเห็นของอัตลักษณ์ควีร์ (queer identity) จึงมีลักษณะเป็นการยอมรับแบบมีเงื่อนไข กล่าวคือการปรากฏตัวในพื้นที่สาธารณะดิจิทัลขึ้นอยู่กับระดับความสอดคล้องกับสุนทรียภาพ (aesthetics) เนื้อหา (content) และบรรทัดฐานทางสังคมและตลาด (social and market norms) ที่แพลตฟอร์มยอมรับได้ (Rodriguez, 2023; Rauchberg, 2022; Griffin, 2024)

---

¹ คำว่า ควีร์ (queer) ใช้ในความหมายเชิงทฤษฎีเพื่ออธิบายอัตลักษณ์และการแทนภาพที่อยู่นอกบรรทัดฐานทางเพศ รวมถึงกรอบคิดเชิงวิพากษ์ที่ตั้งคำถามต่อกลไกทางสังคม ศีลธรรม และอำนาจที่กำหนดขอบเขตของความยอมรับ

ในบริบทของประเทศไทย งานวิชาการชี้ให้เห็นว่าการยอมรับความหลากหลายทางเพศมีความก้าวหน้าในระดับวาทกรรมและนโยบายบางประการ แต่ยังคงเผชิญข้อจำกัดเชิงโครงสร้างด้านกฎหมาย การคุ้มครองสิทธิ และการเลือกปฏิบัติ (Newman et al., 2021) แม้ว่าชุมชนกลุ่มคนรักเพศเดียวกันจะมีที่ยืนหรือมีพื้นที่ทางสังคมและปรากฏวัฒนธรรมของชุมชนย่อยนี้มาอย่างยาวนานในสื่อบันเทิงและอุตสาหกรรมบริการบางประเภท การมีอยู่ดังกล่าวมิได้แปลความหมายว่าเกิดการยอมรับในฐานะพลเมืองที่เท่าเทียมกันหากแต่เป็นการดำรงอยู่ภายใต้กรอบบรรทัดฐานทางเพศและศีลธรรมที่สังคมกำหนด (Duangwiset & Jackson, 2021; Kärg, 2012)

ภายใต้กระแสสื่อดิจิทัลระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังเผชิญกับการขยายตัวของวัฒนธรรมแพลตฟอร์มและสื่อข้ามพรมแดน ซึ่งเอื้อให้เกิดการทดลองอัตลักษณ์และการสร้างความหมายใหม่ในหมู่เยาวชน อย่างไรก็ตาม พื้นที่ดังกล่าวยังคงถูกกำกับด้วยตรรกะเชิงพาณิชย์และการจัดลำดับความนิยมของแพลตฟอร์ม (Metaveevinij, 2022; Sender, 2025) หนึ่งในรูปแบบสื่อที่สอดคล้องกับโครงสร้างดังกล่าวคือ “ละครคุณธรรม” ในรูปแบบวิดีโอสั้น ซึ่งถูกปรับให้สั้น กระชับ และเน้นบทเรียนทางศีลธรรมที่ชัดเจน

งานศึกษาด้านการแทนภาพในสื่อชี้ว่า กรอบละครคุณธรรมมีแนวโน้มเสริมสร้างการแบ่งขั้วทางศีลธรรมและการนำเสนออัตลักษณ์ในลักษณะสุดโต่ง ซึ่งจำกัดความซับซ้อนของตัวตนและความสัมพันธ์ทางสังคม โดยเฉพาะในกรณีของตัวละครเพศหลากหลาย (Fikejzová & Charvát, 2022; Sreejak, 2025) ในบริบทไทยรูปแบบการเล่าเรื่องดังกล่าวถูกนำมาผสมผสานกับการแทนภาพกะเทยบนแพลตฟอร์มดิจิทัล จนเกิดเป็นคอนเทนต์ที่ถูกเรียกขานในสื่อสังคมว่า “กะเทยธรรม”

ในบทความนี้ คำว่า “กะเทยธรรม” หมายถึง รูปแบบเรื่องเล่าลูกผสม (hybrid narrative form) ระหว่างละครคุณธรรม (moral drama) กับการแทนภาพตัวละครกะเทยหรือผู้มีความหลากหลายทางเพศบนแพลตฟอร์มดิจิทัล โดยเนื้อหาหมักจัดวางตัวละครกะเทยให้อยู่ภายใต้โครงสร้างศีลธรรมแบบชัดเจน เช่น การเป็นผู้ถูกกระทำ

ผู้เสียสละ ผู้ต่อสู้ชีวิต หรือผู้พิสูจน์ความดีของตนเอง ก่อนนำไปสู่บทสรุปที่ต่อยอดคุณค่าทางศีลธรรมบางประการ ดังนั้น “กะเทยธรรม” ในที่นี้จึงมิได้หมายถึงเพียงละครที่มีตัวละครกะเทยปรากฏอยู่เท่านั้น แต่หมายถึงรูปแบบคอนเทนต์ที่ผสมอัตลักษณ์เพศหลากหลายเข้ากับตรรกะของละครคุณธรรมและตรรกะแพลตฟอร์ม (platform logic) จนเกิดเป็นปรากฏการณ์สื่อร่วมสมัยที่สะท้อนทั้งการมองเห็นและข้อจำกัดของการยอมรับความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย

จากข้อมูลที่มีการเผยแพร่สาธารณะในเฟซบุ๊กเพจ “ละครกะเทยธรรม-Afteryumfilm” เป็นตัวอย่างสำคัญของการผลิตคอนเทนต์ละครคุณธรรมในรูปแบบวิดีโอสั้นบนแพลตฟอร์มดิจิทัล โดยนำเสนอละครซีรีส์สั้นที่มีตัวละครกะเทยหรือผู้มีความหลากหลายทางเพศเป็นแกนกลางของเรื่องเล่า แต่ละตอนถูกออกแบบให้มีโครงเรื่องกระชับ มีตัวละครในแต่ละตอนน้อย เน้นบริบทตามสถานการณ์ชีวิตประจำวัน ความสัมพันธ์ และบทเรียนเชิงศีลธรรมที่เข้าใจได้ง่าย เนื้อหามักถูกแบ่งออกเป็นหลายตอนย่อยต่อหนึ่งเรื่อง (episodic structure) ตัวละครอาจมีชื่อและบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละตอนตามบทละคร ตัวละครมีเรื่องราวเฉพาะของตนเองเชื่อมโยงกับความเป็นธรรมชาติของนักแสดง บทละครมีความยืดหยุ่น นักแสดงสามารถพูดนอกบทในเชิงตลกขบขันหรือแม้แต่การพูดหยอกล้อเพื่อสร้างความตลกขบขันให้กับผู้ชม โดยเฉพาะและเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ มีการใช้แฮชแท็กที่สะท้อนทั้งแนวละครคุณธรรมและอัตลักษณ์ของละครกะเทยธรรม

รูปแบบการนำเสนอดังกล่าวช่วยให้เรื่องเล่าสามารถดึงดูดความสนใจ กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้ชม และถูกจดจำในฐานะคอนเทนต์เฉพาะทางภายใต้ตรรกะของสื่อแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งพิจารณาในเบื้องต้นได้ว่าเหมาะสมต่อการใช้เป็นกรณีศึกษาในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างละครคุณธรรม การแทนภาพความหลากหลายทางเพศ และกลไกการผลิตความนิยมในสังคมไทยร่วมสมัยตามขอบเขตและจุดประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้

ปรากฏการณ์กะเทยธรรมสะท้อนการบรรจบกันของกรอบละครคุณธรรม วรรณกรรม และการจัดการความเป็นเครือญาติให้อยู่ในรูปแบบที่สอดคล้องกับ บรรทัดฐานศีลธรรมและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ ความเป็นกะเทยในคอนเทนต์ลักษณะนี้ มักถูกนำเสนอผ่านการพิสูจน์ความดี ความอดทน และการไม่ทำลายโครงสร้างอำนาจ ซึ่งสอดคล้องกับข้อถกเถียงในวรรณกรรมที่ชี้ให้เห็นว่าการเพิ่มการมองเห็นทางดิจิทัล มิได้หมายถึงการขยายอำนาจต่อช่องทางสังคมอย่างแท้จริง (Kirdnark, 2025; Griffin, 2024)

แม้ว่างานวิชาการที่มีอยู่จะให้ความสนใจกับการแทนภาพเพศหลากหลายใน สื่อดิจิทัล การทำงานของแพลตฟอร์ม และบริบททางสังคมวัฒนธรรมของกะเทยใน สังคมไทย งานเหล่านี้ยังคงมักพิจารณาประเด็นดังกล่าวแยกส่วนและยังขาดการ วิเคราะห์ร่วมกันระหว่างกรอบละครคุณธรรม การกำกับเชิงอัลกอริทึม และเศรษฐกิจ แพลตฟอร์มในฐานะกระบวนการร่วมที่กำหนดขอบเขตของการยอมรับความหลากหลายทางเพศ (Nukul, 2025; Sender, 2025)

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปรากฏการณ์กะเทยธรรมในฐานะ รูปแบบสื่อร่วมสมัยที่สะท้อนกลไกการจัดการความเป็นเครือญาติใต้แพลตฟอร์ม ดิจิทัล โดยมุ่งอธิบายเหตุผลที่คอนเทนต์ซึ่งผสมผสานความหลากหลายทางเพศเข้ากับ วรรณกรรมคุณธรรมได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง และความนิยมดังกล่าวทำหน้าที่ กำหนด ขยาย หรือจำกัดขอบเขตของการยอมรับความหลากหลายทางเพศในสังคม ไทยร่วมสมัยอย่างไร ทั้งในเชิงวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของการผลิตสื่อ

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทความนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานพื้นฐานว่าสื่อดิจิทัลมิได้ทำหน้าที่เป็นเพียง ช่องทางถ่ายทอดเนื้อหาหรือส่งข่าวสารแต่เป็นพื้นที่ทางสังคมที่บรรดาความหมาย อัตลักษณ์ และคุณค่าทางศีลธรรมถูกผลิตและนำเสนอซ้ำ ๆ ทั้งนี้มีกระบวนการการจัด ระเบียบและปรับเปลี่ยนองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องตามพลวัตทางสังคมร่วม

สมัย การทำความเข้าใจปรากฏการณ์กะเทยธรรมจึงจำเป็นต้องอาศัยกรอบแนวคิดแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงหลากหลายมิติ อาทิ วัฒนธรรมศึกษา (cultural studies) การศึกษาแพลตฟอร์มดิจิทัล (platform studies) การศึกษาด้านเพศสภาพและเรื่องเพศ (gender and sexuality studies) และแนวคิดเศรษฐกิจเชิงศีลธรรม (moral economy) เข้าด้วยกัน เราจึงจะสามารถอธิบายหรือแปลความหมายของกรณีศึกษาเรื่องนี้ได้ลึกซึ้งมากขึ้น

ภายใต้กรอบวัฒนธรรมศึกษา แนวคิดเรื่องการแทนภาพของ Hall (1977; 1980) มองว่าสื่อมิได้ทำหน้าที่สะท้อนความเป็นจริงโดยตรง หากแต่เป็นกระบวนการเชิงอำนาจที่ผลิตและจัดวางความหมายผ่านการเข้ารหัส โดยผู้ผลิตเลือกโครงเรื่องตัวละคร และภาพลักษณ์ภายใต้เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการดำเนินธุรกิจสื่อ รวมถึงความจำเป็นในการทำให้เนื้อหาสอดคล้องกับหลักการตลาดและการสนับสนุนจากผู้ประกอบการ ขณะที่ผู้ชมถอดรหัสความหมายเหล่านั้นผ่านประสบการณ์และบริบททางสังคมของตนเอง ในบริบทของสื่อดิจิทัลมีงานศึกษาด้านสื่อเครือข่ายออนไลน์ชี้ให้เห็นว่าแม้การมองเห็นของกลุ่ม LGBTQ+ บนแพลตฟอร์มจะมีความสำคัญต่อการเมืองของอัตลักษณ์แต่การมองเห็นดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระ หากแต่ดำรงอยู่ภายใต้เงื่อนไขของโครงสร้างสื่อ อัลกอริทึม และบรรทัดฐานทางสังคมที่กำหนดขอบเขตของสิ่งที่สามารถปรากฏและถูกยอมรับได้ (Das & Farber, 2020; Chao et al., 2025)

การแทนภาพดังกล่าวไม่สามารถแยกออกจากบริบทของแพลตฟอร์มดิจิทัลได้ งานศึกษาด้านสื่อร่วมสมัยจำนวนมากชี้ว่าแพลตฟอร์มมิได้เป็นเพียงพื้นที่เผยแพร่เนื้อหา หากแต่เป็นโครงสร้างที่กำหนดตรรกะของการมองเห็น การมีส่วนร่วม และรูปแบบของคอนเทนต์ ภายใต้เศรษฐกิจความสนใจ เนื้อหาที่สามารถแพร่กระจายได้ดีมักมีลักษณะสั้น กระชับ และกระตุ้นอารมณ์อย่างรวดเร็ว แนวคิดเรื่อง “ละครสะท้อนสังคม” บนแพลตฟอร์มอย่าง TikTok สะท้อนให้เห็นว่าเรื่องเล่าที่มีความขัดแย้งชัดเจนและจบลงด้วยบทเรียนทางศีลธรรมมีศักยภาพสูงในการดึงดูดความสนใจของผู้ชม

ขณะเดียวกัน งานวิจัยเกี่ยวกับไวรัสและการเคลื่อนไหวออนไลน์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ชี้ให้เห็นว่าผลกระทบของอัลกอริทึมมีบทบาทสำคัญในการกำหนดว่าเรื่องใดจะถูกขยายหรือถูกลดทอนความสำคัญในพื้นที่สาธารณะ (Peterson-Salahuddin, 2025; Jalli, 2025)

ในกรอบการศึกษาด้านเพศสภาพและเรื่องเพศ นักวิชาการจำนวนมากเสนอว่าการยอมรับความหลากหลายทางเพศในหลายสังคมมิได้เป็นการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข หากแต่เป็นการยอมรับแบบมีเงื่อนไข กล่าวคือ กลุ่มชายขอบ² จะได้รับการยอมรับก็ต่อเมื่อสามารถแสดงตนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางศีลธรรมและวัฒนธรรมกระแสหลัก งานศึกษาที่พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นเครือญาติกับพุทธศาสนาในบริบทไทยชี้ให้เห็นว่าความหลากหลายทางเพศสามารถถูกยอมรับในบางบริบท ตราบใดที่ไม่ท้าทายระเบียบศีลธรรมหลักของสังคม (Ocha, 2023) ขณะเดียวกัน งานศึกษาประสบการณ์ของกะเทยที่ต้องกลายสถานะเป็นแม่สะทอนให้เห็นแรงกดดันจากโครงสร้างปิตาธิปไตยและทุนนิยมซึ่งร่วมกันหล่อหลอมกรอบความเป็นชีวิตที่ควรค่าแก่การยอมรับในสังคมไทย (Inpim, 2024)

นอกจากนี้ งานศึกษาด้านจริยธรรมการวิจัยและเรื่องเล่าออนไลน์ชี้ให้เห็นว่าการเล่าเรื่องเกี่ยวกับเพศสภาพบนอินเทอร์เน็ตมีความซับซ้อนทั้งในเชิงอำนาจและจริยธรรม เรื่องเล่าออนไลน์มิได้เป็นเพียงการถ่ายทอดประสบการณ์ส่วนบุคคล หากแต่เป็นพื้นที่ที่อัตลักษณ์ถูกจัดวาง ตีกรอบ และประเมินคุณค่าโดยบริบททางสังคมและกลไกของแพลตฟอร์ม (Chojnicka, 2024; Wang et al., 2026)

จากกรอบแนวคิดดังกล่าว บทความเสนอโมเดลเชิงบูรณาการเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตระกะแพลตฟอร์ม รูปแบบเนื้อหา การแทนภาพ การรับสารของผู้ชม โดยชี้ว่าตระกะแพลตฟอร์มเอื้อให้เนื้อหาที่เรียบง่ายและกระตุ้นอารมณ์ถูกผลิตซ้ำ

---

² กลุ่มชายขอบ หมายถึง ผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศหรือเพศสภาพที่ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานหลักของสังคมไทย เช่น กะเทย และผู้มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งแม้จะมีการมองเห็นในสื่อแต่ยังเผชิญข้อจำกัดด้านสิทธิ การยอมรับ และโอกาสทางสังคม

อย่างต่อเนื่อง รูปแบบเนื้อหาสนับสนุนการสร้างเรื่องเล่าเชิงศีลธรรม ซึ่งเมื่อผสานกับการแทนภาพกะเทยภายใต้กรอบคุณธรรมย่อมนำไปสู่การยอมรับแบบมีเงื่อนไข และทำให้การรับสารของผู้ชมมีแนวโน้มยืนยันค่านิยมเดิมมากกว่าการตั้งคำถามเชิงโครงสร้างต่อความไม่เท่าเทียมทางเพศและสังคม

กรอบแนวคิดนี้ทำหน้าที่เป็นฐานสำหรับการวิเคราะห์ในส่วนถัดไป เพื่อให้เห็นว่ากะเทยธรรมมิได้เป็นเพียงความบันเทิงร่วมสมัย หากแต่เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงเทคโนโลยี สื่อ เพศสภาพ และศีลธรรมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ

1. ลักษณะของละครคุณธรรมในสื่อไทย

ละครคุณธรรมเป็นรูปแบบการเล่าเรื่องที่ฝังรากลึกอยู่ในวัฒนธรรมสื่อของสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ทั้งในภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ และสื่อบันเทิงรูปแบบอื่น โครงสร้างพื้นฐานของละครประเภทนี้มักเน้นการแบ่งขั้วทางศีลธรรมอย่างชัดเจนระหว่างตัวละครฝ่ายดีและฝ่ายเลว พร้อมกับการจัดวางเส้นทางชีวิตของตัวละครให้สอดคล้องกับกรอบเหตุและผลทางศีลธรรม กล่าวคือ การกระทำที่ดีนำไปสู่รางวัล ขณะที่การกระทำที่ผิดนำไปสู่การลงโทษ

งานศึกษาด้านภาพยนตร์และวัฒนธรรมภาพยนตร์ไทยชี้ให้เห็นว่า การแทนภาพเพศและอัตลักษณ์ในสื่อไทยยุคต้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบรรทัดฐานศีลธรรมของสังคม โดยเฉพาะการจัดวางตัวละครที่เบี่ยงเบนจากเพศวิถีหลักให้อยู่ในบทบาทเฉพาะบางประการ เช่น ตัวตลก ตัวประหลาด หรือผู้มีชะตากรรมอาภัพ การจัดวางเช่นนี้สะท้อนว่าสื่อบันเทิงไทยมิได้เพียงทำหน้าที่เล่าเรื่องเพื่อความบันเทิง แต่มีบทบาทในการรักษาและผลิตซ้ำระเบียบศีลธรรมทางสังคม (Chotirosseranee & Pongpanit, 2024; Nukul, 2025)

ในระดับโครงสร้างเรื่อง ละครคุณธรรมมักใช้ตัวละครต้นแบบ เช่น คนจนผู้ซื่อสัตย์ ผู้มีอำนาจที่ฉ้อฉล หญิงสาวผู้เสียสละ หรือบุตรผู้กตัญญู ตัวละครต้นแบบเหล่านี้ช่วยลดภาระในการสร้างความเข้าใจของผู้ชม เนื่องจากผู้ชมสามารถคาดเดา

ทิศทางของเรื่องและตำแหน่งทางศีลธรรมของตัวละครได้ตั้งแต่ระยะแรก งานวิเคราะห์วัฒนธรรมร่วมสมัยเสนอว่าโครงสร้างดังกล่าวสอดคล้องกับกรอบคิดที่เน้นความรับผิดชอบของปัจเจกต่อชะตาชีวิตของตนเอง มากกว่าการพิจารณาเงื่อนไขทางสังคม และโครงสร้างที่หล่อหลอมการกระทำนั้น (Singpliam, 2022)

เมื่อเข้าสู่ยุคแพลตฟอร์มดิจิทัล ลักษณะพื้นฐานของละครคุณธรรมยังคงได้รับการสืบทอด แต่ถูกปรับให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของสื่อใหม่ ระยะเวลาการเล่าเรื่องสั้นลงอย่างมาก เหตุการณ์และความขัดแย้งถูกเร่งให้เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงต้น เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมภายในเวลาจำกัด โครงสร้างดังกล่าวเอื้อให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงสาระสำคัญของเรื่องและตัดสินตำแหน่งทางศีลธรรมของตัวละครได้อย่างรวดเร็ว

การย่อส่วนโครงสร้างเรื่องเล่าเช่นนี้ส่งผลให้ละครคุณธรรมบนแพลตฟอร์มให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ทางศีลธรรมมากกว่ากระบวนการ ตัวละครมักถูกประเมินจากผลลัพธ์ของการกระทำมากกว่าจากเงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ หรืออำนาจที่หล่อหลอมการกระทำเหล่านั้น ลักษณะดังกล่าวเอื้อต่อการผลิตซ้ำกรอบความคิดที่มองปัญหาสังคมในระดับปัจเจก และลดทอนการตั้งคำถามเชิงโครงสร้าง

ด้วยเหตุนี้ ละครคุณธรรมจึงทำหน้าที่เป็นฐานสำคัญที่รองรับการเกิดขึ้นของรูปแบบย่อยอย่างกะเทยธรรม กล่าวคือ ตัวละครเพศหลากหลายถูกนำมาวางลงในโครงสร้างละครคุณธรรมที่มีอยู่แล้ว และถูกคาดหวังให้ดำรงบทบาทเชิงศีลธรรมภายใต้ตรรกะเดียวกันกับตัวละครประเภทอื่น ซึ่งประเด็นดังกล่าวจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียดในส่วนถัดไป

2. การเกิดขึ้นของกะเทยธรรมในฐานะรูปแบบผสมผสานของละครคุณธรรม

การเกิดขึ้นของกะเทยธรรมสามารถทำความเข้าใจได้ในฐานะกระบวนการที่ตัวละครกะเทยเคลื่อนจากตำแหน่งชายขอบเข้าสู่ศูนย์กลางของเรื่องเล่าเชิงศีลธรรมภายใต้บริบทสื่อไทยในอดีต ตัวละครกะเทยและผู้มีความหลากหลายทางเพศมักถูกแทนภาพในบทบาทรอง หรือทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบเชิงสีสนของเรื่องมากกว่า

การเป็นผู้ขับเคลื่อนโครงเรื่องหลัก การเปลี่ยนผ่านสู่กะเทยธรรมจึงสะท้อนให้เห็นถึงการขยับตำแหน่งของตัวละครเพศหลากหลายภายในโครงสร้างละครคุณธรรมที่มีอยู่เดิม (Chotirosseranee & Pongpanit, 2024; Nukul, 2025)

อย่างไรก็ตาม การขยับตำแหน่งดังกล่าวมิได้หมายถึงการหลุดพ้นจากกรอบการเล่าเรื่องเดิม หากแต่เป็นการนำตัวละครกะเทยมาบรรจุไว้ภายในโครงสร้างศีลธรรมที่มีอยู่แล้ว กล่าวคือ ตัวละครกะเทยถูกวางให้เป็นผู้แบกรับบทเรียนทางศีลธรรมในลักษณะเดียวกับตัวละครต้นแบบของละครคุณธรรม โดยมีถูกจัดวางให้อยู่ในสถานะของผู้ถูกระทำได้ ถูกกลั่นแกล้ง หรือถูกเอาเปรียบ ก่อนจะพิสูจน์คุณค่าของตนเองผ่านความดี ความอดทน และความเสียสละ

งานศึกษาด้านการแทนภาพกะเทยในสื่อไทยชี้ให้เห็นว่า การเล่าเรื่องเกี่ยวกับกะเทยมักเน้นมิติความน่าสงสาร ความอาภัพ และการฝ่าฟันอุปสรรคในชีวิต มากกว่าการนำเสนอชีวิตในฐานะพลเมืองที่มีสิทธิและศักดิ์ศรีเท่าเทียม การจัดวางเช่นนี้ทำให้กะเทยถูกยอมรับในฐานะ “ตัวละครที่ดี” มากกว่าการได้รับการยอมรับในฐานะปัจเจกที่มีสถานะทางสังคมอย่างเต็มรูปแบบ (Sreejak, 2025) ขณะเดียวกัน งานศึกษาด้านภาษาและวาทกรรมในบริบทการแสดงร่วมสมัยสะท้อนให้เห็นว่าการเรียกขานและการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับกะเทยยังคงทำหน้าที่จัดวางอัตลักษณ์ภายใต้กรอบความคาดหวังทางสังคมและวัฒนธรรม (Shuttleworth, 2023)

ในเชิงวาทกรรมสื่อ งานศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนไทยต่อประเด็นสิทธิของคนข้ามเพศชี้ให้เห็นว่า แม้สื่อจะเปิดพื้นที่ให้กับประเด็นเหล่านี้มากขึ้น แต่การนำเสนอจำนวนมากยังคงอยู่ภายใต้กรอบศีลธรรมและความเหมาะสมเชิงวัฒนธรรม มากกว่าการอธิบายผ่านกรอบสิทธิและความเสมอภาค ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับรูปแบบของกะเทยธรรม ซึ่งให้ความสำคัญกับการพิสูจน์ความดีของตัวละครเป็นรายบุคคล มากกว่าการตั้งคำถามต่อโครงสร้างความไม่เท่าเทียมทางสังคมและเพศสภาพ (Kijratanakoson, 2023)

ในบริบทนี้ กะเทยธรรมจึงสามารถมองได้ว่าเป็นรูปแบบลูกผสมของละครคุณธรรม ซึ่งผสมผสานโครงสร้างเรื่องเล่าเชิงศีลธรรมเข้ากับการแทนภาพกะเทยในฐานะผู้ต่อสู้ชีวิต รูปแบบดังกล่าวสร้างความคุ้นเคยให้กับผู้ชมผ่านโครงสร้างเรื่องแบบเดิม ขณะเดียวกันก็สร้างความแตกต่างผ่านการเลือกอัตลักษณ์ของตัวละครเอก โดยไม่จำเป็นต้องทำทนายกรอบศีลธรรมที่ผู้ชมคุ้นชิน

กล่าวโดยสรุป การเกิดขึ้นของกะเทยธรรมสะท้อนทั้งการขยายพื้นที่การมองเห็นของกะเทยในสื่อไทยร่วมสมัย และขอบเขตของการยอมรับที่ยังคงถูกกำกับด้วยโครงสร้างศีลธรรมแบบเดิม การมองเห็นดังกล่าวจึงเป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัด ซึ่งจะได้รับการอภิปรายต่อไปในส่วนถัดไปของบทความ

3. ตรรกะแพลตฟอร์มและตรรกะการผลิตเนื้อหา

การทำความเข้าใจความนิยมของกะเทยธรรมจำเป็นต้องพิจารณาเงื่อนไขเชิงโครงสร้างของแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางหลักในการกระจายการจัดลำดับ และการให้คุณค่ากับคอนเทนต์ แพลตฟอร์มมิได้เป็นเพียงพื้นที่เผยแพร่เนื้อหา หากแต่เป็นระบบกำกับการณ์ที่ทำงานผ่านอัลกอริทึม กลไกการมีส่วนร่วม และรูปแบบการสร้างรายได้ ซึ่งร่วมกันกำหนดว่าคอนเทนต์ประเภทใดมีโอกาสถูกมองเห็นและถูกผลิตซ้ำอย่างต่อเนื่อง (Griffin, 2024; Myles et al., 2023)

ภายใต้กรอบเศรษฐกิจแพลตฟอร์มและเศรษฐกิจความสนใจ เนื้อหาที่สามารถกระตุ้นการตอบสนองของผู้ชมได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะผ่านอารมณ์ความขัดแย้งที่จัดวางอย่างชัดเจนหรือการสื่อสารเชิงศีลธรรมที่เข้าใจได้ในทันทีย่อมได้รับความได้เปรียบเชิงโครงสร้างในการมองเห็น งานศึกษาด้านสื่อดิจิทัลร่วมสมัยชี้ให้เห็นว่าแพลตฟอร์มอย่าง TikTok ได้พัฒนาเป็นพื้นที่สำคัญของ “ละครสะท้อนสังคม” ซึ่งเรื่องเล่าสั้นที่มีจุดพีคทางอารมณ์และบทสรุปเชิงศีลธรรมสามารถขยายการเข้าถึงในวงกว้างภายในระยะเวลาอันสั้น (Peterson-Salahuddin, 2025)

ในบริบทของผู้สร้างคอนเทนต์ที่มีความหลากหลายทางเพศ งานศึกษาด้านแรงงานแพลตฟอร์มในประเทศไทยชี้ให้เห็นว่าแพลตฟอร์มได้เปิดพื้นที่ใหม่ในการ

ประกอบสร้างอาชีพและอัตลักษณ์ แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างแรงกดดันให้ผู้ผลิตต้องกำกับตนเองและปรับปรุงแบบเนื้อหาให้สอดคล้องกับตรรกะของอัลกอริทึมอย่างต่อเนื่อง (Kirdnark, 2025) การผลิตกะเทยธรรมจึงมิได้เป็นเพียงการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ หากแต่เป็นการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ภายใต้ข้อจำกัดของแพลตฟอร์ม

นอกจากนี้ งานศึกษาด้านการกำกับดูแลแพลตฟอร์มและประสบการณ์ของชุมชน LGBTQ+ ยังชี้ให้เห็นว่าอัลกอริทึมมิได้เป็นกลาง หากแต่มีบทบาทในการคัดกรองและลดทอนการมองเห็นของเนื้อหาบางประเภท โดยเฉพาะเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางศีลธรรมและเชิงพาณิชย์ของแพลตฟอร์ม (Duguay et al., 2020; Rauchberg, 2022) ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว รูปแบบเรื่องเล่าที่ใช้โครงสร้างศีลธรรมแบบชัดเจนจึงมีแนวโน้ม “ปลอดภัย” และเอื้อต่อการถูกขยายมากกว่าเรื่องเล่าที่ตั้งคำถามเชิงโครงสร้าง

ในระดับวาระสาธารณะ งานวิจัยเกี่ยวกับการเมืองดิจิทัลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ชี้ว่ากลไกไวรัลมีบทบาทสำคัญในการทำให้บางประเด็นถูกขยายอย่างรวดเร็ว ขณะที่ประเด็นอื่นถูกทำให้เงียบหาย (Jalli, 2025) ในกรณีของกะเทยธรรม โครงสร้างที่เน้นความอยู่ดีธรรมเฉพาะหน้า การถูกกลั่นแกล้ง หรือการพิสูจน์ความดีของปัจเจก มีแนวโน้มสอดคล้องกับตรรกะไวรัลมากกว่าเรื่องเล่าที่ต้องอาศัยการอธิบายเชิงโครงสร้าง

ด้วยเหตุนี้ ตรรกะการผลิตคอนเทนต์บนแพลตฟอร์มจึงเอื้อต่อการใช้สูตรสำเร็จและการผลิตซ้ำ โครงสร้างเรื่องที่เคยประสบความสำเร็จสามารถถูกดัดแปลงได้อย่างรวดเร็วด้วยต้นทุนต่ำ ความนิยมของกะเทยธรรมจึงควรถูกมองว่าเป็นผลลัพธ์ของการปรับตัวเชิงกลยุทธ์ของผู้ผลิตต่อเงื่อนไขของแพลตฟอร์มมากพอ ๆ กับการสะท้อนรสนิยมของผู้ชมในสังคมร่วมสมัย

เพื่อแสดงให้เห็นรูปแบบการเล่าเรื่องและกลไกเชิงศีลธรรมของ “กะเทยธรรม” ในเชิงประจักษ์ บทความนี้ได้คัดเลือกตอน (EP.) สำคัญจากคอนเทนต์ละครกะเทยธรรมบนแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้เป็นกรณีตัวอย่างเชิงพรรณนา การคัดเลือกมิได้

มุ่งจัดอันดับความนิยมของแต่ละตอน หากแต่พิจารณาจากความชัดเจนของโครงเรื่อง บทบาทของตัวละครกะเทย ความเข้มข้นของความขัดแย้ง จุดพีคทางอารมณ์ และ บทเรียนเชิงศีลธรรมที่สามารถสะท้อนกลไกของละครคุณธรรมภายใต้ตรรกะแพลตฟอร์มได้อย่างชัดเจน ตารางที่ 1 จึงทำหน้าที่สรุปลักษณะของแต่ละตอนในเชิงเปรียบเทียบ เพื่อชี้ให้เห็นรูปแบบซ้ำของการแทนภาพกะเทยในฐานะผู้ถูกระทำ ผู้เสียสละ ผู้ต่อสู้ชีวิต หรือผู้แทนศีลธรรม ตลอดจนแสดงให้เห็นว่าการยอมรับตัวละครเพศหลากหลายในคอนเทนต์ลักษณะนี้มักเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของความดี ความอดทน และการไม่ทำร้ายกรอบศีลธรรมหลักของสังคม

ตาราง 1

สรุปตอนสำคัญของเนื้อหา “ละครกะเทยธรรม”

ตอนที่ (EP)	ชื่อตอน	ประเด็นหลัก ของเรื่อง	บทบาทตัว ละคร กะเทย	โครงสร้าง ศีลธรรม	จุดพีคของ เรื่อง	บทเรียน ที่สื่อ
EP. 57	เมื่อเซียมี่ แฟน	ความรัก การ ยอมรับ และ การถูก เปรียบเทียบ	ผู้ถูกระทำ และผู้ เสียสละ	ถูกกลั่น แกล้งและ การพิสูจน์ ความดี	ถูกทอดทิ้ง หรือการดู หมิ่นต่อ หน้า สาธารณะ	ความดี และ ความ อดทน นำไปสู่ การ ยอมรับ
EP. 68	3 แพร่งงง	มิตรภาพ ความอิจฉา และการทรยศ	เหยื่อของ อคติทาง เพศ	ความ ยุติธรรม และการ เปิดโปง ความจริง	ความจริง ถูกเปิดเผย ในช่วงท้าย	คนดีแพ้ ยาก ความจริง ชนะ

ตอนที่ (EP)	ชื่อตอน	ประเด็นหลัก ของเรื่อง	บทบาทตัว ละคร กะเทย	โครงสร้าง ศีลธรรม	จุดพีคของ เรื่อง	บทเรียน ที่สื่อ
EP. 69	อิดาว เพื่อนสาว น้องนาง	ความสัมพันธ์ ในที่ทำงาน	ตัวกลาง ทาง ศีลธรรม	การ แสวงหา ประโยชน์ และการ ได้รับ ความเห็น ใจ	ตัวร้ายถูก ลงโทษทาง สังคม	อย่า ตัดสินคน จากอัต ลักษณ์
EP. 72	กะเทย ไม่ใช่ของ เล่น	การเหยียด และการ ละเมิดศักดิ์ศรี	ตัวแทน ศีลธรรม	การถูก ล้อเลียน และการ ได้รับความ ยุติธรรม	การ เผชิญหน้า กับผู้ เหยียด	ศักดิ์ศรี ความเป็น มนุษย์
EP. 80	วันที่ฉันไม่ เหมือน เดิม	ตัวตนและการ ยอมรับตนเอง	ผู้ต่อสู้ชีวิต	ความทุกข์ และการ ยอมรับตน	การ ยอมรับ จากคน รอบข้าง	จงเป็น ตัวเอง อย่างมี คุณค่า

หมายเหตุ

คำว่า EP. เป็นคำย่อมาจากคำว่า **Episode** ในบริบทของบทความหมายถึง ตอน (ตอนที่) ของละครหรือคอนเทนต์แต่ละตอน

4. จิตวิทยาผู้ชมและการรับสาร

ความนิยมของกะเทยธรรมมิได้เป็นผลจากตรรกะการผลิตและแพลตฟอร์มเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องอาศัยความสอดคล้องกับจิตวิทยาผู้ชมและรูปแบบการรับสารในยุคดิจิทัล ผู้ชมจำนวนมากบริโภคคอนเทนต์ในลักษณะรวดเร็ว กระจัดกระจาย

และควบคู่กับกิจกรรมอื่น ทำให้คอนเทนต์ที่เข้าใจง่ายและกระตุ้นอารมณ์ได้ทันทีที่มีความได้เปรียบเชิงโครงสร้าง

งานศึกษาด้านเรื่องเล่าออนไลน์ชี้ให้เห็นว่า แพลตฟอร์มดิจิทัลเอื้อให้บุคคลสร้างและเผยแพร่เรื่องราวส่วนตัวในลักษณะที่ผสมผสานระหว่างประสบการณ์ชีวิตกับการเมืองของอัตลักษณ์ (Aguero & Cingolani, 2018) เรื่องเล่าในกะเทยธรรม แม้จะเป็นเรื่องแต่งในเชิงละคร แต่ก็ถูกสร้างให้มีลักษณะคล้ายประสบการณ์ชีวิตจริง ซึ่งช่วยให้ผู้ชมรู้สึกว่เรื่องราวเหล่านี้เป็นไปได้ในโลกจริง

งานศึกษาด้านสื่อเครือข่ายออนไลน์ยังชี้ว่า ผู้ชมจำนวนมากมีแนวโน้มแสวงหาคอนเทนต์ที่ช่วยยืนยันการมีอยู่ของอัตลักษณ์ที่หลากหลาย และสร้างความรู้สึกว่ตนเองไม่ได้โดดเดี่ยว (Das & Farber, 2020) ในบริบทนี้ ตัวละครกะเทยในกะเทยธรรมทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมโยงทางอารมณ์สำหรับผู้ชมบางกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่เคยมีประสบการณ์ถูกดูหมิ่นหรือกดทับในชีวิตประจำวัน

ขณะเดียวกัน แนวคิดเรื่องสิทธิทางเพศในโลกดิจิทัลชี้ให้เห็นว่ การใช้แพลตฟอร์มของเยาวชน LGBTQ+ มิได้มีเป้าหมายเพียงเพื่อการแสดงตัวตน หากแต่รวมถึงการแสวงหาความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและการยืนยันคุณค่าของตนเอง (Yue & Lim, 2022) กะเทยธรรมจึงอาจทำหน้าที่เป็นสื่อที่ช่วยตอบสนองความต้องการดังกล่าวในระดับหนึ่ง แม้จะอยู่ภายใต้กรอบศีลธรรมแบบดั้งเดิม

อีกมิติหนึ่งของการรับสารคือความต้องการการยืนยันค่านิยมทางศีลธรรม ผู้ชมจำนวนมากใช้สื่อเป็นพื้นที่ปลอบประโลมทางอารมณ์ การเห็นคนดีได้รับผลดีและคนเลวได้รับโทษช่วยสร้างความรู้สึกว่โลกยังมีความยุติธรรม แม้ประสบการณ์ในชีวิตจริงอาจไม่สอดคล้องกับภาพดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม การรับสารในลักษณะนี้มักนำไปสู่การตีความปัญหาในระดับปัจเจกมากกว่าระดับโครงสร้าง เรื่องราวในกะเทยธรรมมักชี้ให้เห็นว่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของตัวละครขึ้นอยู่กับคุณธรรมส่วนบุคคล มากกว่าปัจจัยเชิงระบบ เช่น การเลือกปฏิบัติหรือความเหลื่อมล้ำเชิงสถาบัน

กล่าวโดยสรุป กะเทยธรรมประสบความสำเร็จเพราะสามารถตอบสนองทั้งความต้องการด้านอารมณ์ ความต้องการการยืนยันอัตลักษณ์ และความต้องการการยืนยันศีลธรรมของผู้ชมในยุคแพลตฟอร์ม การรับสารของผู้ชมจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยอธิบายว่าทำไมรูปแบบเนื้อหาจึงถูกเลือกเสพและผลิตซ้ำอย่างต่อเนื่อง

ระเบียบวิธีวิจัย

บทความนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การวิเคราะห์เชิงแนวคิดร่วมกับการสังเคราะห์วรรณกรรมเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ “กะเทยธรรม” ในฐานะรูปแบบเนื้อหาร่วมสมัยที่เชื่อมโยงละครคุณธรรม วัฒนธรรมแพลตฟอร์ม และการแทนภาพความหลากหลายทางเพศ การศึกษานี้เน้นการทำความเข้าใจเชิงโครงสร้างและเชิงวาทกรรมของการผลิตและการรับรู้สื่อ มิได้มุ่งทดสอบสมมติฐานเชิงปริมาณและไม่ได้รวมการวิเคราะห์บริบททางธุรกิจตลอดจนบทบาทของสินค้าและบริการที่สนับสนุนการผลิตสื่อในกรณีศึกษานี้ไว้ในขอบเขตการวิจัย

การสืบค้นวรรณกรรมดำเนินการจากฐานข้อมูล Scopus, Web of Science และ Google Scholar ครอบคลุมงานตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2561-2568 (ค.ศ. 2018-2025) โดยคัดเลือกเอกสารภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสื่อดิจิทัล แพลตฟอร์มการแทนภาพ และความหลากหลายทางเพศในบริบทสังคมไทยหรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนเอกสารที่ขาดกรอบการวิเคราะห์เชิงวิชาการถูกตัดออกจากการศึกษา

การสืบค้นวรรณกรรมใช้การผสมคำค้นเชิงเทคนิคเพื่อให้ครอบคลุมกรอบการวิเคราะห์ของบทความ โดยตัวอย่างคำค้นที่ใช้ประกอบด้วย “moral drama” AND “digital platform” AND “queer representation”, “short-form video” AND “gender diversity” AND Thailand และ “platformed media” AND “conditional acceptance” AND LGBTQ+ การผสมคำค้นดังกล่าวช่วยให้สามารถคัดเลือกงานวิจัยที่เชื่อมโยงรูปแบบเนื้อหา ลักษณะของแพลตฟอร์มดิจิทัล และ

ประเด็นการแทนภาพความหลากหลายทางเพศในบริบทไทยและสากลได้อย่างเป็นระบบ

การวิเคราะห์ใช้การอ่านเชิงลึกและการจัดหมวดหมู่แนวคิดเพื่อสังเคราะห์ธีมหลัก (Key Themes) เกี่ยวกับโครงสร้างละครคุณธรรม ทรรกะแพลตฟอร์ม การแทนภาพกะเทย และการยอมรับแบบมีเงื่อนไข ข้ออุปราชเกี่ยวกับความนิยมของคนแทนตัวอาศัยตัวอย่างเชิงพรรณนาจากแพลตฟอร์มดิจิทัลในประเทศไทยเป็นหลักฐานประกอบโดยมิได้มุ่งวิเคราะห์เชิงสถิติ

ข้อจำกัดของการวิจัยคือการไม่ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณหรือการวัดความนิยมในเชิงตัวเลขอย่างเป็นระบบ ผลการศึกษาจึงมีลักษณะเชิงอธิบายและเชิงวิพากษ์ซึ่งเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของบทความ แต่เปิดโอกาสให้มีการศึกษาต่อยอดด้วยวิธีเชิงปริมาณในอนาคต

ข้อค้นพบสำคัญ

การวิเคราะห์เชิงแนวคิดและการสังเคราะห์วรรณกรรมในบทความนี้นำไปสู่ข้อค้นพบสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรรกะแพลตฟอร์ม รูปแบบละครคุณธรรม และการแทนภาพกะเทยในสื่อดิจิทัลไทย ข้อค้นพบมิได้มุ่งเสนอผลเชิงปริมาณ หากแต่ชี้ให้เห็นรูปแบบเชิงโครงสร้างและเชิงวาทกรรมที่หล่อหลอมการผลิต การเผยแพร่ และการรับรู้คอนเทนต์กะเทยธรรมภายใต้บริบทของเศรษฐกิจความสนใจและการยอมรับแบบมีเงื่อนไข ผลการวิเคราะห์สะท้อนทั้งการขยายพื้นที่การมองเห็นของอัตลักษณ์เพศหลากหลาย และข้อจำกัดเชิงศีลธรรมและโครงสร้างที่ยังคงก้ำกักับการยอมรับในสังคมไทยร่วมสมัย ดังจะนำเสนอต่อไปนี้

1. ความหมายทางสังคมของความนิยม

ความนิยมของกะเทยธรรมมิได้เป็นเพียงตัวชี้วัดความสำเร็จด้านยอดรับชม หากแต่ทำหน้าที่เป็นสัญญาณทางสังคมที่สะท้อนรูปแบบและขอบเขตของการยอมรับความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยร่วมสมัย ในด้านหนึ่ง การที่ตัวละครกะเทย

สามารถกลายเป็นศูนย์กลางของเรื่องเล่าเชิงศีลธรรมสะท้อนการขยายพื้นที่การมองเห็นของผู้มีความหลากหลายทางเพศในสื่อกระแสหลักมากกว่ายุคก่อน

อย่างไรก็ตาม งานศึกษาด้านศาสนา เพศสภาพ และความหลากหลายทางเพศในบริบทไทยชี้ให้เห็นว่าการยอมรับดังกล่าวมักดำรงอยู่ภายใต้กรอบศีลธรรมและความเหมาะสมเชิงวัฒนธรรม มากกว่ากรอบสิทธิและความเสมอภาค (Ocha, 2023) ลักษณะนี้สอดคล้องกับรูปแบบของกะเทยธรรม ซึ่งตัวละครกะเทยมักได้รับการยอมรับก็ต่อเมื่อสามารถแสดงตนเป็น “คนดี” ตามบรรทัดฐานศีลธรรมกระแสหลัก

เมื่อพิจารณาร่วมกับงานศึกษาประสบการณ์ของกะเทยที่เป็นแม่ในสังคมไทย จะเห็นว่าชีวิตของผู้มีความหลากหลายทางเพศยังคงถูกกำกับโดยโครงสร้างปิตาธิปไตยและทุนนิยม ซึ่งหล่อหลอมกรอบของชีวิตที่ “ควรค่าแก่การยอมรับ” (Inpim, 2024) กะเทยธรรมจึงมีแนวโน้มผลิตซ้ำภาพตัวละครที่ขยัน อดทน และเสียสละ เพื่อสร้างความชอบธรรมในการได้รับความเห็นใจจากผู้ชม

ในภาพรวมความนิยมของกะเทยธรรมสะท้อนการยอมรับแบบมีเงื่อนไขมากกว่าการยอมรับในฐานะพลเมืองที่มีสิทธิเท่าเทียม เป็นความก้าวหน้าในเชิงการมองเห็น แต่ยังไม่ไขความก้าวหน้าในเชิงโครงสร้างด้านสิทธิและความเสมอภาค (Newman et al., 2021)

3. การนำไปใช้ประโยชน์เชิงธุรกิจของกะเทยธรรม

นอกเหนือจากมิติทางวัฒนธรรม ความนิยมของกะเทยธรรมยังสะท้อนตรรกะทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมคอนเทนต์ในยุคแพลตฟอร์มอย่างชัดเจน รูปแบบเนื้อหานี้สอดคล้องกับการผลิตเชิงพาณิชย์ที่ให้ความสำคัญกับต้นทุนต่ำ ความเสี่ยงต่ำ และศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมสูง

งานศึกษาด้านแรงงานสร้างสรรค์ของผู้มีความหลากหลายทางเพศบนแพลตฟอร์มชัวร์ แพลตฟอร์มดิจิทัลได้กลายเป็นทั้งพื้นที่สร้างรายได้และพื้นที่ที่บังคับให้ผู้ผลิตต้องปรับตัวอย่างเข้มข้นตามตรรกะของอัลกอริทึม (Kirdnark, 2025) ผู้ผลิต

กะเทยธรรมจึงเลือกใช้สูตรเนื้อหาที่พิสูจน์แล้วว่าสามารถดึงดูดผู้ชมได้มาก แทนการทดลองแนวทางใหม่ที่มีความเสี่ยงสูง

เมื่อพิจารณาร่วมกับงานศึกษาด้าน social drama บน TikTok จะเห็นว่าเรื่องเล่าสั้นที่มีความขัดแย้งชัดเจนและบทเรียนเชิงศีลธรรมสามารถสร้างการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมจำนวนมาก ซึ่งเอื้อต่อการต่อยอดรายได้จากโฆษณาและสปอนเซอร์ (Peterson-Salahuddin, 2025) กะเทยธรรมจึงอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมต่อการผลิตซ้ำเชิงพาณิชย์ภายใต้โครงสร้างเรื่องเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม การพึ่งพาสูตรสำเร็จดังกล่าวอาจนำไปสู่ภาวะความอึดตัวของตลาด และเปิดพื้นที่ให้เกิดคำถามเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการใช้อัตลักษณ์เพศหลากหลายเป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจ

4. ข้อจำกัดและความเสี่ยงของกะเทยธรรม

แม้ว่ากะเทยธรรมจะมีบทบาทในการขยายพื้นที่การมองเห็นของผู้มีความหลากหลายทางเพศแต่รูปแบบเนื้อหานี้ยังมีข้อจำกัดและความเสี่ยงเชิงสังคมที่สำคัญประการแรก คือความเสี่ยงในการตอกย้ำภาพเหมารวม ตัวละครกะเทยมักถูกวางในสถานะผู้ถูกระงับ อารมณ์ หรือยากจน ก่อนจะได้รับรางวัลจากความดี ภาพแทนลักษณะนี้สอดคล้องกับแนวโน้มการนำเสนอในสื่อไทยที่เน้นความน่าสงสารหรือความผิดปกติมากกว่าความเป็นพลเมืองทั่วไป (Sreejak, 2025)

ประการที่สอง กะเทยธรรมมีแนวโน้มลดทอนปัญหาเชิงโครงสร้างให้กลายเป็นปัญหาระดับปัจเจก การเลือกปฏิบัติและความเหลื่อมล้ำถูกเล่าในฐานะอุปสรรคส่วนบุคคลมากกว่าปัญหาทางสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตในงานศึกษาด้านจริยธรรมการเล่าเรื่องออนไลน์ (Chojnicka, 2024)

ประการที่สาม รูปแบบดังกล่าวมีความเสี่ยงในการทำให้อัตลักษณ์เพศหลากหลายกลายเป็นสินค้า โดยใช้ความเป็นกะเทยเป็นองค์ประกอบเชิงดราม่าเพื่อดึงดูดความสนใจ มากกว่าการสะท้อนชีวิตอย่างรอบด้าน (Wang et al., 2026) นอกจากนี้

การยอมรับตัวละครกะเทยมักผูกติดกับภาระทางศีลธรรมในการเป็น “แบบอย่างที่ดี” ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ไม่ถูกกำหนดกับกลุ่มอื่นในระดับเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป ข้อจำกัดของกะเทยธรรมมิได้อยู่ที่การมีอยู่ของคอนเทนต์รูปแบบนี้ หากแต่อยู่ที่การครอบงำพื้นที่สื่อด้วยการแทนภาพเพียงแบบเดียว การตระหนักถึงข้อจำกัดดังกล่าวจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาคอนเทนต์ที่เคารพความหลากหลายและมีความรับผิดชอบทางสังคมมากขึ้น

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ในบทความนี้ชี้ให้เห็นว่า ปรากฏการณ์ “กะเทยธรรม” มิได้เกิดจากเนื้อหาหรือรสนิยมผู้ชมเพียงด้านเดียว หากแต่เป็นผลจากการทำงานร่วมกันของโครงสร้างแพลตฟอร์ม รูปแบบการเล่าเรื่องเชิงศีลธรรม และการจัดวางอัตลักษณ์เพศหลากหลายในพื้นที่สื่อดิจิทัล แพลตฟอร์มจึงมิใช่พื้นที่เป็นกลาง แต่มีบทบาทกำกับการมองเห็น การแพร่กระจาย และรูปแบบของเรื่องเล่าผ่านอัลกอริทึมและเศรษฐกิจความสนใจ (Griffin, 2024; Myles et al., 2023)

ในเชิงรูปแบบเนื้อหา กะเทยธรรมเป็นละครสั้นบนแพลตฟอร์มที่ใช้ความขัดแย้งชัดเจน ตัวละครที่มีตำแหน่งทางศีลธรรม และบทสรุปที่ให้บทเรียนแก่ผู้ชม เนื้อหาที่เข้าใจง่าย กระตุ้นอารมณ์ได้รวดเร็ว และสื่อสารได้ภายในเวลาจำกัด มักมีแนวโน้มได้รับการมองเห็นมากกว่าเนื้อหาที่ซับซ้อน (Sender, 2025; Griffin, 2024) ความนิยมของกะเทยธรรมจึงสัมพันธ์กับความสามารถของเนื้อหาในการปรับตัวเข้ากับ platform logic ของสื่อดิจิทัล

ในมิติการแทนภาพเพศสภาพ ผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับงานศึกษาด้านสื่อเคียวริติจิทัลที่ชี้ว่า การมองเห็นของกลุ่มเพศหลากหลายบนแพลตฟอร์มมักเกิดขึ้นภายใต้กรอบที่จำกัดและจัดการได้ กะเทยในกะเทยธรรมจึงมักได้รับการยอมรับผ่านบทบาทของ “ตัวละครที่ดี” ผู้เสียสละ อดทน หรือพิสูจน์คุณค่าของตนเอง มากกว่า

การถูกนำเสนอในฐานะพลเมืองที่มีความหลากหลายและมีสิทธิเท่าเทียมในตัวเอง (Fikejzová & Charvát, 2022; Millette & Maillard, 2023)

ในบริบทไทย ลักษณะดังกล่าวสะท้อนว่าการยอมรับกะเทยและคนข้ามเพศยังมักดำรงอยู่ภายใต้เงื่อนไขทางศีลธรรมและวัฒนธรรม มากกว่าฐานของสิทธิและความเสมอภาคเชิงโครงสร้าง (Käng, 2012; Inpim, 2024) กะเทยธรรมจึงเป็นพื้นที่การมองเห็นที่ “ปลอดภัย” สำหรับสังคมกระแสหลัก เพราะเปิดให้ตัวละครเพศหลากหลายปรากฏได้ แต่ยังคงอยู่ภายใต้กรอบความดี ความอดทน และการไม่ทำทนายระเบียบศีลธรรมเดิมอย่างรุนแรง

ในเชิงอุตสาหกรรมคอนเทนต์ ผู้ผลิตจำเป็นต้องปรับตัวต่อเงื่อนไขของแพลตฟอร์มทั้งด้านรูปแบบเนื้อหา จังหวะการเล่าเรื่อง และการสร้างรายได้ การใช้สูตรละครคุณธรรมจึงช่วยลดความเสี่ยง เพิ่มโอกาสเข้าถึงผู้ชม และทำให้ผลิตซ้ำได้ต่อเนื่องภายใต้เศรษฐกิจความสนใจ (Kirdnark, 2025; Rodriguez, 2023) อย่างไรก็ตาม รูปแบบนี้อาจทำให้อัตลักษณ์เพศหลากหลายถูกใช้เป็นทรัพยากรทางอารมณ์และเศรษฐกิจ มากกว่าถูกนำเสนอในฐานะประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลายและซับซ้อน

กล่าวโดยสรุป กะเทยธรรมเป็นพื้นที่ต่อรองระหว่างความก้าวหน้าเชิงภาพแทนกับการคงอยู่ของโครงสร้างศีลธรรมเดิมและตรรกะแพลตฟอร์มของสื่อดิจิทัล ปรากฏการณ์นี้จึงเป็นทั้งสัญญาณของการเปลี่ยนแปลงในระดับการมองเห็น และเป็นเครื่องเตือนถึงขอบเขตของการยอมรับความหลากหลายทางเพศที่ยังไม่ก้าวไปสู่ฐานสิทธิ ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเต็มที่

บทสรุป

บทความนี้ได้วิเคราะห์ปรากฏการณ์ “กะเทยธรรม” ในฐานะรูปแบบลูกผสมของละครคุณธรรมและการแทนภาพตัวละครเพศหลากหลายบนแพลตฟอร์มดิจิทัล โดยชี้ให้เห็นว่าความนิยมของคอนเทนต์ลักษณะนี้มีได้อธิบายได้ด้วยปัจจัยด้านเนื้อหาหรือรสนิยมผู้ชมเพียงประการเดียว หากแต่เป็นผลลัพธ์ของการทำงานร่วมกันระหว่าง

ตรรกะแพลตฟอร์ม รูปแบบการเล่าเรื่องเชิงศีลธรรม การจัดวางอัตลักษณ์เพศหลากหลาย และกระบวนการรับสารของผู้ชมภายใต้เศรษฐกิจความสนใจ

ข้อค้นพบสำคัญประการแรกชี้ให้เห็นว่า ละครคุณธรรมในยุคแพลตฟอร์มควรมีการทำความเข้าใจใหม่ในฐานะเรื่องเล่าเชิงศีลธรรมแบบย่อส่วน ซึ่งออกแบบและคัดเลือกโดยเงื่อนไขของแพลตฟอร์มดิจิทัลมากกว่าการเป็นเพียงการสืบทอดรูปแบบละครดั้งเดิม การย่อส่วนโครงสร้างเรื่องและการเน้นผลลัพธ์เชิงศีลธรรมสะท้อนตรรกะของการดึงดูดความสนใจอย่างรวดเร็วและการสร้างการมีส่วนร่วมในระยะสั้น

ข้อค้นพบประการที่สองสะท้อนว่า การแทนภาพตัวละครกะเทยในกะเทยธรรมดำรงอยู่ภายใต้การยอมรับความหลากหลายทางเพศแบบมีเงื่อนไข ตัวละครเพศหลากหลายได้รับการยอมรับก็ต่อเมื่อสามารถแสดงตนสอดคล้องกับบรรทัดฐานศีลธรรมกระแสหลัก โดยเฉพาะการเป็น “คนดี” ที่อดทน เสียสละ และไม่ทำลายโครงสร้างคุณค่าหลักของสังคม มากกว่าการได้รับการยอมรับในฐานะพลเมืองที่มีสิทธิและศักดิ์ศรีเท่าเทียม

ข้อค้นพบประการที่สามชี้ให้เห็นว่า ความนิยมของกะเทยธรรมมีแนวโน้มทำให้ปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศและการเลือกปฏิบัติถูกเล่าในกรอบปัจเจก มากกว่าการตั้งคำถามต่อเงื่อนไขเชิงโครงสร้างและเชิงสถาบัน ลักษณะดังกล่าวอาจช่วยลดแรงตึงเครียดทางสังคมในระยะสั้น แต่ในขณะเดียวกันก็อาจจำกัดศักยภาพของสื่อในการเป็นพื้นที่วิพากษ์เชิงระบบ

ในเชิงทฤษฎี บทความนี้เสนอกรอบการวิเคราะห์เชิงบูรณาการที่เชื่อมโยงตรรกะแพลตฟอร์ม รูปแบบเนื้อหา การแทนภาพ และการรับสารของผู้ชมเข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาคอนเทนต์เพศหลากหลายในบริบททางวัฒนธรรมและแพลตฟอร์มอื่นได้ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมองเห็น ความนิยม และเงื่อนไขของการยอมรับ

ในเชิงปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาคอนเทนต์ที่ก้าวพ้นกรอบศีลธรรมแบบดั่งเดิม และเปิดพื้นที่ให้กับการแทนภาพชีวิตของผู้มีความ

หลากหลายทางเพศในฐานะมนุษย์ที่มีความซับซ้อน มีศักดิ์ศรี และมีความหลากหลายของประสบการณ์มากกว่าการเป็นเพียงตัวละครเชิงบทเรียน

กล่าวโดยสรุป กะเทยธรรมเป็นทั้งสัญญาณของการเปลี่ยนแปลงในระดับการมองเห็น และเป็นเครื่องสะท้อนขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงที่ยังถูกกำกับด้วยโครงสร้างศีลธรรมและตรรกะแพลตฟอร์ม เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่ช่วยให้เข้าใจพลวัตของสังคมไทยร่วมสมัยในยุคแพลตฟอร์มดิจิทัลได้อย่างชัดเจน

องค์ความรู้ใหม่

1. เสนอแนวคิด “ละครคุณธรรมภายใต้ตรรกะแพลตฟอร์ม” บทความนี้เสนอแนวคิดละครคุณธรรมภายใต้ตรรกะแพลตฟอร์มเพื่ออธิบายการแปรรูปเรื่องเล่าเชิงศีลธรรมในยุคดิจิทัล โดยชี้ให้เห็นว่าละครคุณธรรมมิได้เพียงย้ายพื้นที่เผยแพร่จากโทรทัศน์สู่แพลตฟอร์ม หากแต่ถูกปรับโครงสร้างให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจความสนใจส่งผลให้เรื่องเล่าถูกย่อส่วน เร่งจังหวะ และเน้นอารมณ์มากกว่าการพัฒนาเนื้อหาเชิงลึก แนวคิดนี้ช่วยขยายกรอบการศึกษาละครคุณธรรมให้เชื่อมโยงกับโครงสร้างเทคโนโลยีและอัลกอริทึมอย่างเป็นระบบ

2. นิยาม “กะเทยธรรม” ในฐานะรูปแบบผสมผสานของสื่อบันเทิงร่วมสมัย บทความนี้เป็นหนึ่งในงานแรกที่นิยาม “กะเทยธรรม” อย่างเป็นระบบในฐานะรูปแบบผสมผสานระหว่างละครคุณธรรมกับการแทนภาพความหลากหลายทางเพศ โดยชี้ให้เห็นว่าการนำตัวละครเพศทางเลือกมาเป็นศูนย์กลางของเรื่องมิได้มุ่งทำลายโครงสร้างศีลธรรมเดิมหากแต่เป็นการบรรจุอัตลักษณ์เพศหลากหลายเข้าไปในกรอบคุณค่าที่มีอยู่แล้ว

3. อธิบายกลไกการทำงานของ “การยอมรับแบบมีเงื่อนไข” ผ่านโครงสร้างเรื่องเล่า งานศึกษาก่อนหน้านี้มักอภิปรายแนวคิดการยอมรับแบบมีเงื่อนไขในระดับทัศนคติ นโยบาย หรือวาทกรรมสาธารณะ บทความนี้เสนอว่าการยอมรับดังกล่าวทำงานผ่านโครงสร้างเรื่องเล่า การจัดวางบทบาทตัวละคร และตอนจบเชิง

ศีลธรรมในสื่อบันเทิง เป็นกลไกเชิงวัฒนธรรมที่ทรงพลังแต่ยังได้รับการศึกษาไม่เพียงพอ

4. เชื่อมโยงการศึกษาเพศหลากหลายกับการศึกษาแพลตฟอร์มอย่างเป็นรูปธรรม บทความนี้เชื่อมการศึกษาว่าด้วยแพลตฟอร์มและการศึกษาสื่อเคเบิลผ่านโมเดลเชิงวิเคราะห์ตรรกะแพลตฟอร์ม รูปแบบเนื้อหา การแทนภาพ การรับสารของผู้ชม โมเดลดังกล่าวช่วยอธิบายอย่างเป็นระบบว่าอัลกอริทึม เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม และแรงจูงใจเชิงพาณิชย์มีอิทธิพลต่อการเมืองของอัตลักษณ์และขอบเขตของการมองเห็นอย่างไร

5. ขั้วบทบาทของละครคุณธรรมในฐานะกลไกทำให้ความหลากหลาย “ปลอดภัย” ต่อสังคม บทความเสนอว่าละครคุณธรรมทำหน้าที่เป็นกลไกคัดกรองทางวัฒนธรรมที่ทำให้ความหลากหลายทางเพศสามารถปรากฏในพื้นที่สื่อกระแสหลักได้โดยไม่กระทบโครงสร้างค่านิยมหลักอย่างรุนแรง ข้อเสนอแนะช่วยขยายความเข้าใจบทบาทเชิงอำนาจของ genre³ ในการกำหนดขอบเขตของการยอมรับ

6. ขยายกรอบวิเคราะห์วัฒนธรรมสื่อไทยร่วมสมัย บทความนี้เสนอว่า การเปลี่ยนผ่านของสื่อไทยในยุคแพลตฟอร์มดิจิทัลดำเนินไปในลักษณะความก้าวหน้าเชิงภาพ ขณะเดียวกันก็ยังคงความเป็นโครงสร้าง กรอบวิเคราะห์นี้ชี้ให้เห็นว่าแม้สื่อดิจิทัลจะเปิดพื้นที่ให้กับการแทนภาพใหม่ ๆ และความหลากหลายต่าง ๆ แต่โครงสร้างเชิงอำนาจและศีลธรรมดั้งเดิมยังคงจำกัดขอบเขตของพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น กรอบดังกล่าวจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์สื่อร่วมสมัยอื่น ๆ เพื่อทำความเข้าใจพลวัตระหว่างการเปลี่ยนแปลงเชิงวาทกรรมกับการคงอยู่เชิงโครงสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

³ genre (อ่านว่า ผ้อง-ระ หรือ จ้อง-ระ) หมายถึง ประเภทหรือแนวของงานศิลปะ วรรณกรรม ดนตรี หรือ ภาพยนตร์ ที่มีลักษณะเฉพาะบางอย่างร่วมกัน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และบรรณาธิการวารสารที่ให้ข้อเสนอแนะอันมีคุณค่า ขอขอบพระคุณคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สำหรับการสนับสนุนด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ รวมถึงเพื่อนร่วมงานที่ให้คำปรึกษาและกำลังใจตลอดกระบวนการพัฒนาบทความ ทั้งนี้ ความคิดเห็นและข้อสรุปในบทความเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว

ประวัติผู้แต่ง

ดร. ไทศิต เครือโสม สำเร็จการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีความเชี่ยวชาญด้านบริหารธุรกิจ พฤติกรรมผู้บริโภค การจัดการด้านการดำเนินงาน และการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยมีผลงานวิจัยและบทความตีพิมพ์ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

เอกสารอ้างอิง

- Aguero, E. R., & Cingolani, M. (2018). Dissenting narrations about motherhood experiences: A reading from the feminist point of view of personal writings that circulate in digital platforms. *Estudos em Comunicação*, 1(27), 127–141. <https://doi.org/10.20287/ec.n27.v1.a08>
- Chan, L. S., Tan, J., & Cassidy, E. (2023). Queer cultures in digital Asia: Introduction. *International Journal of Communication*, 17, 2455–2462. <https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/21105/4120>
- Chao, S.-Y., Chunsangchan, P., & Chaochuti, T. (2025). Viewer viewership and queer imag(in)ing: Thai soap opera *Shadow of Love* and boys' love media. *TRaNS: Trans-Regional and -National Studies*

of Southeast Asia, 13(1), 92–106.

<https://doi.org/10.1017/trn.2024.7>

Chojnicka, J. (2024). Transitioning (on the) internet: Shifting challenges and contradictions of ethics of studying online gender transition narratives. *Qualitative Sociology Review*, 20(1), 60–80.

<https://doi.org/10.18778/1733-8077.20.1.05>

Chotirosseranee, S., & Pongpanit, A. (2024). Thai film archive and early Thai queer cinema. In S. K. Y. Leung & M. Khoo (Eds.), *The Routledge companion to Asian cinemas* (pp. 529–539).

Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003266952-59>

Das, S., & Farber, R. (2020). User-generated online queer media and the politics of queer visibility. *Sociology Compass*, 14(9), e12824.

<https://doi.org/10.1111/soc4.12824>

Duangwiset, N., & Jackson, P. A. (2021). A homoerotic history of Bangkok's gay middle class: Thai gay bars and magazines in the 1980s and 1990s. *Journal of the Siam Society*, 109(2), 59–77.

https://so06.tci-thaijo.org/index.php/pub_jss/article/view/252150

Duguay, S., Burgess, J., & Suzor, N. (2020). Queer women's experiences of patchwork platform governance on Tinder, Instagram, and Vine. *Convergence*, 26(2), 237–252.

<https://doi.org/10.1177/1354856518781530>

Fikejzová, M., & Charvát, M. (2022). Who's the 'real' transgender? The representation and stereotyping of the transgender community on YouTube. *Res Rhetorica*, 9(2), 6–20.

<https://doi.org/10.29107/rr2022.2.1>

- Griffin, H. (2024). Sexual diversity and streaming television: Toward a platform studies approach to analyzing LGBTQ+ TV. *Convergence*, 30(4), 1459–1473. <https://doi.org/10.1177/13548565241265508>
- Hall, S. (1977). Culture, the media and the “ideological effect.” In J. Curran, M. Gurevitch, & J. Woollacott (Eds.), *Mass communication and society* (pp. 315–348). Edward Arnold.
- Hall, S. (1980). Encoding/decoding. In S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis (Eds.), *Culture, media, language: Working papers in cultural studies* (pp. 128–138). Hutchinson University Library.
- Inpim, C. (2024). Kathoey mothers: Experiences of transgender women becoming a mother under the capitalist patriarchy in Thai society. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 45(3), 947–956. <https://doi.org/10.34044/j.kjss.2024.45.3.24>
- Jalli, N. (2025). Viral justice: TikTok activism, misinformation, and the fight for social change in Southeast Asia. *Social Media & Society*, 11(1). <https://doi.org/10.1177/20563051251318122>
- Käng, D. B. (2012). Kathoey “in trend”: Emergent genderscapes, national anxieties and the re-signification of male-bodied effeminacy in Thailand. *Asian Studies Review*, 36(4), 475–494. <https://doi.org/10.1080/10357823.2012.741043>
- Kijratanakoson, N. (2023). Journalistic role performance of the Thai press on the issue of transgender rights. *International Journal of Communication*, 17, 1232–1254. <file:///C:/Users/HUMAN/Downloads/ojsadmin,+20220-66111-10-ED.pdf>

- Kirdnark, T. (2025). Paid to live my own life: Trans women influencers, self-governance, and platformization of creative works in Thailand. *International Journal of Cultural Studies*, 28(6), 1103–1119. <https://doi.org/10.1177/13678779251336476>
- Lim, J. B. Y. (2025). *Digital media interventions in Southeast Asia: A decolonial perspective*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-78211-4>
- Metaveevinij, V. (2022). Asian youth and resistance in transnational media. In S. Rajaratnam & R. Lee (Eds.), *Routledge handbook of Asian transnationalism* (pp. 406–415). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003152149-37>
- Millette, M., & Maillard, A. (2023). Quelles (re)productions de normes identitaires dans YouTube? Étude de chaînes LGBTQIA+ au Canada. *Canadian Journal of Communication*, 48(2), 253–280. <https://doi.org/10.3138/cjc.2022-0009>
- Myles, D., Duguay, S., & Echaiz, L. F. (2023). Mapping the social implications of platform algorithms for LGBTQ+ communities. *Journal of Digital Social Research*, 5(4), 1–30. <https://doi.org/10.33621/jdsr.v5i4.162>
- Newman, P. A., Reid, L., Tepjan, S., & Akkakanjanasupar, P. (2021). LGBT+ inclusion and human rights in Thailand: A scoping review of the literature. *BMC Public Health*, 21(1), 1816. <https://doi.org/10.1186/s12889-021-11798-2>
- Nukul, C. (2025). *The third sex: Beyond a gender binary in Thai culture and films*. Peter Lang. <https://doi.org/10.3726/b22586>

- Ocha, W. (2023). Buddhism, gender, and sexualities: Queer spiritualities in Thailand. *Equality, Diversity and Inclusion*, 42(5), 685–705.
<https://doi.org/10.1108/EDI-01-2020-0025>
- Peterson-Salahuddin, C. (2025). Teachable moments: TikTok social drama as a site of Black feminist intellectual production. *Information, Communication & Society*, 28(3), 417–434.
<https://doi.org/10.1080/1369118X.2024.2388093>
- Rauchberg, J. S. (2022). #SHADOWBANNED: Queer, trans, and disabled creator responses to algorithmic oppression on TikTok. In *LGBTQ Digital Cultures: A Global Perspective* (pp. 196–209). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781003196457-15>
- Rodriguez, J. A. (2023). LGBTQ incorporated: YouTube and the management of diversity. *Journal of Homosexuality*, 70(9), 1807–1828. <https://doi.org/10.1080/00918369.2022.2042664>
- Sender, K. (2025). The queer vanguard: How television streaming platforms promoted intersectional LGBTQ+ content to establish their brands. *Journal of Communication*, 75(3), 161–170.
<https://doi.org/10.1093/joc/jqae049>
- Shuttleworth, C. (2023). Talking sex: Thai phet and its connection to Thai drag performance as reflected by the language of kathoey performers in Chiang Mai. *Humanities, Arts and Social Sciences Studies*, 23(3), 618–632. <https://doi.org/10.14456/hasss.2023.52>
- Singpliam, P. (2022). “Darling, beauty is pain”: Female empowerment, neoliberal rationality and class—A postfeminist analysis of *This Is*

Me Vatanika. Manusya, 25, 1–12.

<https://doi.org/10.1163/26659077-25010023>

Sreejak, T. (2025). Beyond criminality: Unveiling the untold kathoey narratives in Thai-language news headlines. *Sexuality & Culture*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s12119-025-10421-5>

Wang, S., Wang, N.-C., & Lee, W.-C. (2026). Methodological and ethical considerations in LGBTQ-focused online ethnographic research: A systematic review and a human-centered framework. *International Journal of Qualitative Methods, 25*.
<https://doi.org/10.1177/16094069251411167>

Yue, A., & Lim, R. P. A. (2022). Digital sexual citizenship and LGBT young people's platform use. *International Communication Gazette, 84*(4), 331–348. <https://doi.org/10.1177/17480485221094115>